

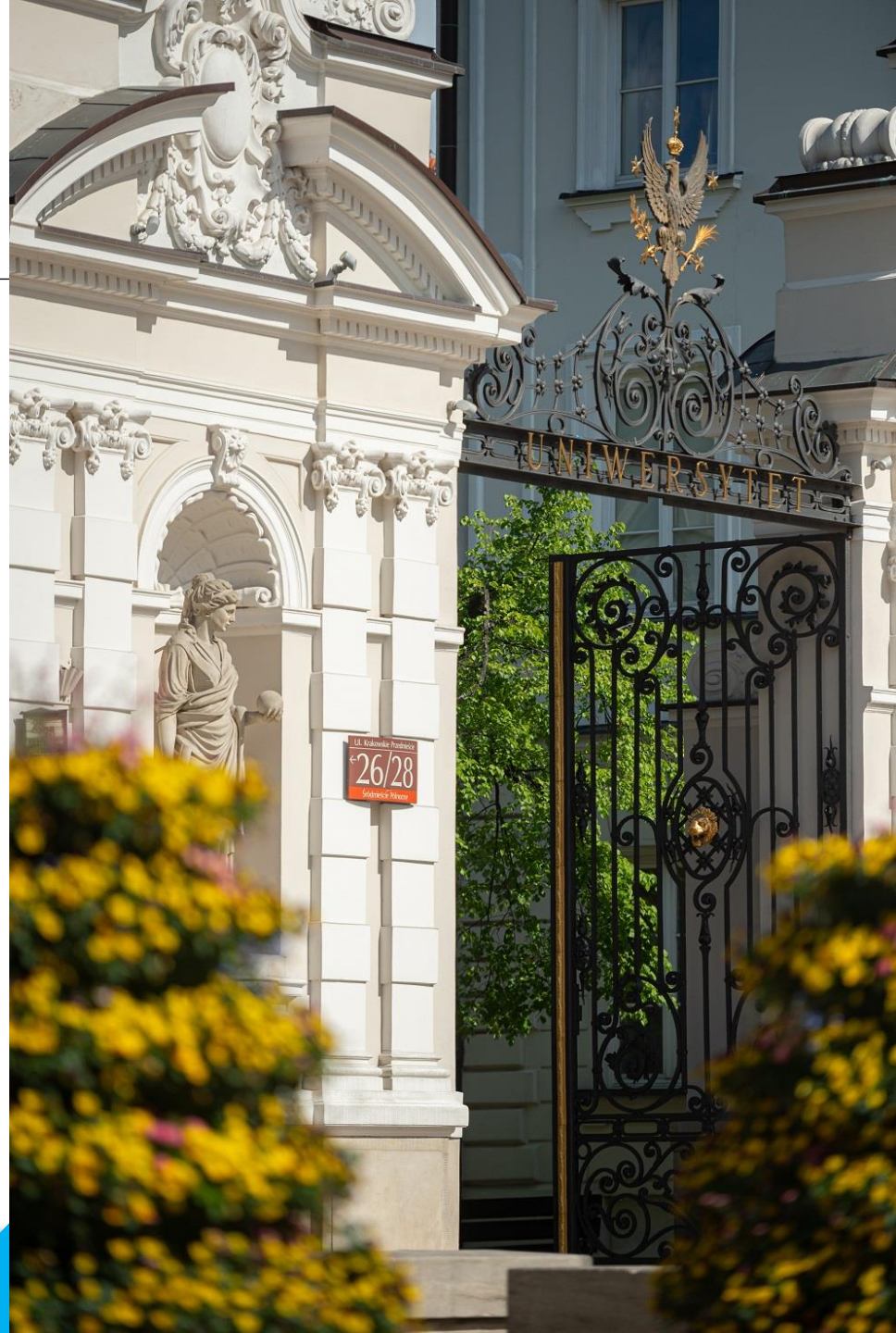

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Tworzenie uczelnianych aktów prawnych

Toruń, 24.11.2023 r.

dr Wiktoria Osdoba
Biuro Rektoratu

Co oznacza pojęcie – technika prawodawcza?

Technika prawodawcza

- ✓ **Technika prawodawcza** to umiejętność polegająca na właściwym tworzeniu przepisów prawnych i aktów normatywnych: ustaw, rozporządzeń, uchwał, czy zarządzeń.
- ✓ Jest to ważny element państwa prawa.
- ✓ Nawet najlepsze merytorycznie prawo, jeśli jest źle zredagowane, traci swój pozytywny wymiar. Zamiast przynosić korzyści, staje się dokumentem, który z uwagi na niejasności nie daje się zastosować, zaś próby jego zastosowania mogą przynieść wiele komplikacji.

Gdzie znajdziemy odpowiedź w jaki sposób redagować akty prawne?

Jak właściwie redagować akty prawne, zarówno akty prawne najwyższego rzędu, jak i proste pisma prawne?

- ✓ Jak przepisy przystosować do pisania aktów prawnych w życiu codziennym, w powszechnym obrocie prawnym?

Odpowiedź, stanowiącą zbiór wskazań skierowanych do podmiotów przygotowujących akty normatywne, znajdujemy przede wszystkim w załączniku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. „[Zasady techniki prawodawczej](#)”, zwane dalej „ZTP” (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 283 z późn. zm.).

Jakie są źródła prawa powszechnie obowiązującego na Państwa Uczelni?

Źródła prawa na Uniwersytecie Warszawskim

- ✓ Akty prawa powszechnie obowiązującego
  - ✓ Konstytucja RP
  - ✓ Ustawy
  - ✓ Umowy międzynarodowe (w tym ratyfikowane za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie)
  - ✓ Rozporządzenia
  - ✓ Akty prawa miejscowego
- ✓ Akty prawne o wewnętrznym charakterze
  - ✓ uchwały Senatu,
  - ✓ akty prawne wydawane przez Rektora,
  - ✓ akty prawne wydawane w jednostkach organizacyjnych,
  - ✓ inne akty prawne (dziennik.uw.edu.pl)

Przykłady regulaminów uniwersyteckich

- ✓ Regulamin Organizacyjny Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 274 z późn. zm.)
- ✓ Regulamin Studiów (Monitor UW z 2019 r. poz. 186 z późn. zm.)
- ✓ Regulamin Studiów Doktoranckich (tekst jednolity: Monitor UW z 2016 r. poz. 321)
- ✓ Regulamin Studiów Podyplomowych (Monitor UW z 2021 r. poz. 238)
- ✓ Regulaminy Organizacyjne Jednostek Ogólnouniwersyteckich np.:
  - ✓ Regulamin Centrum Nauk Sądowych Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2020 r. poz. 367)
  - ✓ Regulamin Centrum Współpracy i Dialogu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2020 r. poz. 316 z późn. zm.)
- ✓ I wiele innych regulaminów...

Dziennik promulgacyjny
www.monitor.uw.edu.pl

procedura legislacyjna aktu prawnego – czyli od pomysłu
do wejścia w życie – obserwacje praktyczne

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 20 czerwca 2002 r.

w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”
(t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 283 z późn. zm.)

§ 1. 1. Podjęcie **decyzji** o przygotowaniu projektu ustawy poprzedza się w szczególności:

- 1) wyznaczeniem i opisaniem stanu stosunków społecznych w dziedzinie wymagającej interwencji organów władzy publicznej oraz wskazaniem pożądanych kierunków ich zmiany;
- 2) analizą aktualnego stanu prawnego, z uwzględnieniem prawa Unii Europejskiej, umów międzynarodowych, którymi Rzeczpospolita Polska jest związana, w tym umów z zakresu ochrony praw człowieka, oraz prawodawstwa organizacji i organów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- 3) ustaleniem możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy;
- 4) określeniem przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, organizacyjnych, prawnych i finansowych każdego z rozważanych rozwiązań;
- 5) zasięgnięciem opinii podmiotów objętych zakresem interwencji organów władzy publicznej.

A jak jest na UCZELNI?

2. W przypadku podjęcia decyzji o przygotowaniu projektu ustawy, jeżeli projekt ten nie jest opracowywany na podstawie założeń, należy w szczególności:

- 1) ustalić skutki dotychczasowych uregulowań prawnych obowiązujących w danej dziedzinie;
- 2) określić cele, jakie zamierza się osiągnąć przez uchwalenie ustawy;
- 3) ustalić rozwiązania prawne alternatywne, które mogą skutecznie służyć osiągnięciu założonych celów;
- 4) sformułować prognozy podstawowych i ubocznych skutków zamierzonych rozwiązań prawnych alternatywnych, w tym wpływu tych rozwiązań na system prawa;
- 5) określić skutki finansowe poszczególnych rozwiązań prawnych alternatywnych oraz ustalić źródła ich pokrycia;
- 6) dokonać wyboru optymalnego w danych warunkach rozwiązania prawnego.

W jaki sposób przepisy powinny być sformułowane?

Procedura legislacyjna na Uniwersytecie Warszawskim

- ✓ Ustawa powinna **wyczerpująco** regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny.
- ✓ Przepisy ustawy redaguje się **zwięźle i syntetycznie**, unikając nadmiernej szczegółowości, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą.
- ✓ W ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw, w szczególności w ustawie określanej jako „kodeks” lub „prawo”.

- ✓ Przepisy ustawy powinny **unikać nadmiernej szczegółowości**, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą.
- ✓ Przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm **wyrażały intencje** prawodawcy.
- ✓ Zdania w ustawie redaguje się zgodnie z **powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego**, unikając zdań wielokrotnie złożonych

§ 8. 1. W ustawie należy posługiwać się **poprawnymi wyrażeniami językowymi** (określeniami) w ich podstawowym i powszechnie przyjętym znaczeniu.

2. W ustawie należy unikać posługiwania się:

- 1) określeniami **specjalistycznymi**, o ile ich użycie nie jest powodowane zapewnieniem należytej precyzji tekstu;
- 2) określeniami lub **zapożyczeniami obcojęzycznymi**, chyba że nie mają dokładnego odpowiednika w języku polskim;
- 3) **nowo tworzonymi pojęciami** lub strukturami językowymi, chyba że w dotychczasowym słownictwie polskim brak jest odpowiedniego określenia.

- ✓ § 10. Do oznaczenia **jednakowych pojęć** używa się **jednakowych określeń**, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami.
- ✓ § 11. W ustawie nie zamieszcza się wypowiedzi, które nie służą wyrażaniu norm prawnych, a w szczególności apeli, postulatów, zaleceń, upomnień oraz uzasadnień formułowanych norm.

Procedura legislacyjna na Uniwersytecie Warszawskim

- ✓ Praktyczne znaczenie wskazanych obserwacji dla tworzenia uniwersyteckich aktów prawnych
  - ✓ Na gruncie Uniwersytetu Warszawskiego oznacza to w szczególności, że pojęcia użyte i ukształtowane w ustawie – **Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**, jak również w **Statucie UW** oraz w **Regulaminie Studiów** powinny być używane przy tworzeniu dalszych uniwersyteckich aktów prawnych.
  - ✓ Uchwały oraz zarządzenia powinny kompleksowo regulować pewną problematykę. Dana problematyka o generalnym charakterze nie powinna być regulowana przez różne akty prawne.

BUDOWA USTAWY – co zawiera?

BUDOWA USTAWY

✓ Ustawa zawiera:

- 1) **tytuł**;
- 2) **przepisy merytoryczne** ogólne i szczegółowe;
- 3) przepisy zmieniające;
- 4) przepisy epizodyczne;
- 5) przepisy przejściowe i dostosowujące;
- 6) przepisy uchylające, przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy oraz **przepisy o wejściu ustawy w życie** (przepisy końcowe).

Tytuł - Co zawiera?

Tytuł ustawy

- ✓ W tytule ustawy w oddzielnych wierszach zamieszcza się:
  - 1) oznaczenie rodzaju aktu;
  - 2) datę ustawy;
  - 3) ogólne określenie przedmiotu ustawy.

- ✓ § 17. Datę ustawy poprzedza się zwrotem - z dnia, a następnie zamieszcza się wskazanie dnia zapisanego cyframi arabskimi, nazwę miesiąca określoną słownie oraz wskazanie roku zapisanego cyframi arabskimi ze znakiem "r.", jako skrótem wyrazu "rok".

- § 18. 1. **Przedmiot** ustawy określa się możliwie **najzwięźlej**, jednakże w sposób **adekwatnie informujący** o jej treści.
2. Określając przedmiot ustawy, nie przytacza się tytułów innych ustaw, **z wyjątkiem** ustawy zmieniającej i ustawy wprowadzającej inną ustawę, w których podaje się odpowiednio tylko przedmiot ustawy zmienianej albo ustawy wprowadzanej.

§ 19. Określenie przedmiotu ustawy może być:

- 1) **opisowe** - rozpoczynające się od przyimka "o", pisanego małą literą;
- 2) **rzeczowe** - rozpoczynające się od wyrazów "Kodeks", "Prawo" albo "Ordynacja", pisanych wielką literą, w przypadku gdy ustawa wyczerpująco reguluje obszerną dziedzinę spraw, albo rozpoczynające się od wyrazów "Przepisy wprowadzające...", w przypadku gdy ustawa jest ustawą wprowadzającą.

Tytuł aktu prawnego – poprawny czy nie?

Zarządzenie numer 116 Rektora UW
z dnia 30.09.2021 roku wprowadzające
Regulamin Studiów Podyplomowych na
UW

Tytuł aktu prawnego – poprawny czy nie?

Zarządzenie numer 116
Rektora UW
z dnia 30.09.2021 roku
wprowadzające Regulamin Studiów
Podyplomowych na UW

Tytuł aktu prawnego – poprawny czy nie?

Zarządzenie nr 116
Rektora Uniwersytetu Warszawskiego

z dnia 30 września 2021 r.

w sprawie Regulaminu Studiów
Poddyplomowych
na Uniwersytecie Warszawskim

Upoważnienie do wydawania aktów prawnych – gdzie szukać?

Powoływanie dzienników urzędowych

- ✓ Każdy uniwersytecki akt prawny wydany musi być **na podstawie** i w **granicach prawa**.
- ✓ Kompetencje do wydawania wewnątrzuniwersyteckich aktów prawnych znajdziemy w pierwszej kolejności w ustawie – **Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**.
- ✓ W konsekwencji, przygotowując jakikolwiek projekt aktu prawnego należy podać podstawę jego wydania.
- ✓ Szczególnie istotna jest tu podstawa merytoryczna, tj. dotycząca możliwości **wydania przez dany podmiot** przepisów w danym zakresie spraw

Powoływanie dzienników urzędowych

- ✓ Przykłady w oparciu o Statut UW
  - ✓ Na podstawie § 36 ust. 1 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego ([Monitor UW z 2019 r. poz. 190 z późn. zm.](#)) ...
    - ogólna kompetencja Rektora UW do wydawania aktów prawnych.
  - ✓ Na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ([tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.](#)), § 3 ust. 1 w związku z § 2 ust. 1-4 zarządzenia nr 130 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2019 r. w sprawie zasad pobierania oraz warunków i trybu zwalniania z opłat za usługi edukacyjne w Uniwersytecie Warszawskim ([tekst jednolity: Monitor UW z 2021 r. poz. 214](#)) - ustalenie opłat za usługi edukacyjne.

Powoływanie dzienników urzędowych

✓ Uwaga!

✓ W przypadku powoływania się na Statut, Regulaminy czy inne samodzielne podstawy stanowiące załączniki do uchwał lub zarządzeń nie jest konieczne podawanie całego tytułu aktu prawnego:

✓ Przykład:

✓ Na podstawie § 17 ust. 2 Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawski wprowadzonego zarządzeniem nr 116 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2021 r. w sprawie Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor UW z 2021 r. poz. 238) – podstawa do ustalenia opłaty rekrutacyjnej

Przepisy merytoryczne

- ✓ W przepisach merytorycznych można wydzielić **przepisy ogólne** i **przepisy szczegółowe**.
- ✓ **Przykład:**
  - ✓ Regulamin Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim
    - ✓ § 1-5 Postanowienia ogólne
    - ✓ § 6-11 Tworzenie, zmiana i likwidacja studiów podyplomowych
    - ✓ § 12 Włączanie kwalifikacji cząstkowych do ZSK
    - ✓ § 13-15 Kierownik studiów podyplomowych
    - ✓ § 16-21 Rekrutacja na studia podyplomowe
    - ✓ § 22 Opłaty
    - ✓ § 22-29 Przebieg studiów prawa i obowiązki uczestników studiów podyplomowych
    - ✓ § 30-31 Zakończenie studiów

§ 20. 1. W przepisach merytorycznych można wydzielić **przepisy ogólne** i **przepisy szczegółowe**.

2. Wydzielone przepisy ogólne oznacza się nazwą "Przepisy ogólne"; można je systematyzować w grupy tematyczne i oznaczać nazwami charakteryzującymi treść każdej z grup.

§ 24. 1. **Przepisy szczegółowe** zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) przepisy prawa materialnego;
- 2) przepisy ustrojowe;
- 3) przepisy proceduralne;
- 4) przepisy o karach pieniężnych i przepisy karne.

2. Przepisy szczegółowe można systematyzować w grupy tematyczne i oznaczać je nazwami charakteryzującymi treść każdej z tych grup.

§ 25. 1. Przepis prawa materialnego powinien możliwie bezpośrednio i wyraźnie wskazywać **kto, w jakich okolicznościach i jak powinien się zachować (przepis podstawowy)**.

2. Przepis podstawowy może wyjątkowo wskazywać tylko zachowanie nakazywane albo zakazywane jego adresatowi, jeżeli:

1) adresat lub okoliczności tego nakazu albo zakazu są wskazane w sposób niewątpliwy w innej ustawie;

2) celowe jest, aby określenie adresata lub okoliczności zamieścić w przepisach ogólnych tej samej ustawy;

3) powszechność zakresu adresatów lub okoliczności jest oczywista.

Przepisy merytoryczne

- ✓ Ustawa może zawierać załączniki; odesłania do załączników zamieszcza się w przepisach merytorycznych ustawy.
- ✓ W załącznikach do ustawy zamieszcza się w szczególności wykazy, wykresy, wzory, tabele i opisy o charakterze specjalistycznym. (Wyjątek

Przepisy merytoryczne

✓ Na gruncie uczelnianym:

- ✓ § 7 ust. 1 Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim

Wniosek o utworzenie studiów podyplomowych składa się do BID.

Wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu (...).

- ✓ § 8 ust. 2 zarządzenia nr 279 Rektora Uniwersytetu

Warszawskiego z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie poczty elektronicznej uniwersytetu warszawskiego

Zasady tworzenia kont i przyznawania dostępu do elektronicznej poczty uniwersyteckiej określa załącznik do zarządzenia.

Podaj przykład przepisu epizodycznego

Przepisy epizodyczne

- ✓ Problem szczególnie istotny w dobie pandemii.
- ✓ W przepisach epizodycznych zamieszcza się regulacje, które wprowadzają odstępstwa od określonych przepisów, a których okres obowiązywania jest wyraźnie określony.
- ✓ Przykład:
  - ✓ Zarządzenie nr 112 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie organizacji kształcenia w roku akademickim 2021/2022 (Monitor UW z 2021 r. poz. 223)
    - ✓ Zob. w szczególności § 8 dotyczący problematyki zakrywania ust i nosa.

Podaj przykład przepisu przejściowego

Przepisy przejściowe

- ✓ W przepisach przejściowych rozstrzyga się w szczególności: sposób zakończenia postępowań będących w toku (wszczętych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów i niezakończonych ostatecznie do dnia ich uchylecia albo zmiany)
- ✓ „W sprawach ... stosuje się art. ... ustawy ... (tytuł dotychczasowej ustawy).” albo „W sprawach ... stosuje się art. ... ustawy ... (tytuł znowelizowanej ustawy), w brzmieniu dotychczasowym.”
- ✓ „nie dłużej niż ...”

Przepisy przejściowe

Przykład:

- ✓ Zarządzenie nr 116 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2021 r. w sprawie Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim
- ✓ § 4
  1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i ma zastosowanie od roku akademickiego 2021/2022.
  2. W sprawach wszczętych a niezakończonych przed wejściem w życie zarządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy dostosowujące

- **W przepisach dostosowujących** reguluje się sprawy związane z dostosowaniem do nowej albo znowelizowanej ustawy jej adresatów, w tym organów lub instytucji.
- **Przykład:** § 2 ust. 1 zarządzenie nr 116 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2021 r. w sprawie Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim
  - Studia podyplomowe utworzone przed rokiem akademickim 2021/2022 **podlegają dostosowaniu** do przepisów Ustawy i Regulaminu. Wniosek o dostosowanie programu studiów podyplomowych składa się do Biura Innowacji Dydaktycznych do dnia 30 kwietnia 2023 r. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

Jakie informacje zawieramy
w przepisach końcowych?

Przepisy końcowe

- ✓ **Przepisy końcowe** zamieszcza się w następującej kolejności:
  - 1) przepisy uchylające;
  - 2) w razie potrzeby - przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy;
  - 3) przepisy o wejściu ustawy w życie.

Przepisy końcowe

- ✓ Przepisowi uchylającemu ustawę nadaje się brzmienie: „Traci moc ustawa ... (*tytuł ustawy*)”.
- ✓ Jeżeli uchyla się kilka ustaw, uchylane ustawy wymienia się w jednej jednostce redakcyjnej ustawy uchylającej, zamieszczając je w punktach, w kolejności, w jakiej uchylane ustawy zostały uchwalone.

Przepisy końcowe

■ Przykład:

✓ Uchwała nr 99 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie utraty mocy uchwał Senatu Uniwersytetu Warszawskiego

✓ § 1 Traci moc:

✓ 1) uchwała nr 66 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów Podyplomowych na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor UW z 2017 r. poz. 53);

✓ 2) uchwała nr 67 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wzorów Umów o warunkach odpłatności za studia podyplomowe (Monitor UW z 2017 r. poz. 54).

✓ § 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

- ✓ § 43. W ustawie zamieszcza się przepis określający termin jej wejścia w życie, chyba że termin ten określają odrębne przepisy ustawy wprowadzającej.

§ 44. 1. Ustawa **powinna** wchodzić w życie w całości w jednym terminie.

2. Odstępstwo od zasady, o której mowa w ust. 1, może nastąpić wyjątkowo w przypadku, gdy zróżnicowanie terminów wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy jest niezbędne do zrealizowania celu ustawy oraz nie narusza jej spójności.

Przepisowi o wejściu w życie ustawy jakie
można nadać brzmienie?

Przepisy końcowe

✓ Możliwości przewidywane przez ZTP

✓ § 45. 1. Przepisowi o wejściu w życie ustawy można nadać brzmienie:

- ✓ 1) „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”;
- ✓ 2) „Ustawa wchodzi w życie po upływie ... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia”;
- ✓ 2a) „Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia”;
- ✓ 3) „Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia” albo „Ustawa wchodzi w życie ... dnia ... miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia”;
- ✓ 3a) „Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie ... (dni, tygodni, miesięcy, lat) od dnia ogłoszenia”;

Przepisy końcowe

- **Możliwości przewidywane przez ZTP cd.**
  - 4) „Ustawa wchodzi w życie z dniem ... (dzień oznaczony kalendarzowo)”;
  - 5) „Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia”;
  - 6) „Ustawa wchodzi w życie ..., z wyjątkiem art. ..., który wchodzi w życie ...”;
  - 7) „Ustawa wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia ... - ... (tytuł ustawy wprowadzającej) (Dz. U. ...)”.
- 2. Liczbę dni, tygodni, miesięcy lub lat, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 3a, zapisuje się cyframi arabskimi albo słownie. Określenie dnia i miesiąca, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zapisuje się słownie.

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

Na czym polega nowelizacja?

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

- ✓ Zmiana (nowelizacja) ustawy polega na:
  - ✓ **uchyleniu** niektórych jej przepisów,
  - ✓ **zastąpieniu** niektórych jej przepisów przepisami o innej treści lub brzmieniu
  - ✓ **dodaniu** do niej nowych przepisów.
- ✓ Jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy albo gdy ustawa była już poprzednio wielokrotnie nowelizowana, opracowuje się projekt nowej ustawy.

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

- ✓ „W ustawie ..... (tytuł ustawy) wprowadza się następujące zmiany: .....”.
- ✓ „W ustawie ... (tytuł ustawy) uchyla się art. ...” albo „W ustawie ... (tytuł ustawy) po art. ... dodaje się art. ... w brzmieniu: ...”.
- ✓ „W ustawie ... (tytuł ustawy) art. ... otrzymuje brzmienie: ...” albo „W ustawie ... (tytuł ustawy) w art. ... otrzymuje brzmienie: ...”.

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

■ Przykład:

- ✓ Postanowienie nr 11 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 29 października 2021 r. w sprawie **zmiany postanowienia** nr 8 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości opłat związanych z zamieszkaniami w domach studenta Uniwersytetu Warszawskiego w roku akademickim 2021/2022 (Monitor UW z 2021 r. poz. 274)
- ✓ W postanowieniu nr 8 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości opłat związanych z zamieszkaniami w domach studenta Uniwersytetu Warszawskiego w roku akademickim 2021/2022 (Monitor UW z 2021 r. poz. 218) **wprowadza się następujące zmiany:**

- ✓ § 86. Zmiana ustawy **nie może polegać** na tym, że dawny przepis zastępuje się nowym, nie wskazując jednocześnie dokonywania tej zmiany (**nowelizacja dorozumiana**).

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

- ✓ Warto zapamiętać:
- ✓ W przepisie zmieniającym wskazuje się jednoznacznie dokonywaną zmianę, stosując w szczególności zwrot:
  - ✓ „wyrazy ... zastępuje się wyrazami”
  - ✓ „po wyrazach ... dodaje się wyrazy ...”
  - ✓ „skreśla się wyrazy „...””

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

- ✓ Jeżeli dane określenie, występujące w wielu przepisach zmienianej ustawy, w każdym z nich skreśla się albo zastępuje się nowym określeniem, zmiany tej dokonuje się przepisem zmieniającym w brzmieniu: „skreśla się użyte w art. ..., w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „...”” albo „użyte w art. ..., w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „...” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „...””.

Zmiana obowiązującego aktu prawnego

- ✓ Jeżeli do tekstu ustawy dodaje się nowe artykuły, zachowuje się dotychczasową numerację, dodając do numeru nowego artykułu małą literę alfabetu łacińskiego, z wyłączeniem liter właściwych tylko językowi polskiemu, z zachowaniem ciągłości alfabetycznej, co wyraża się zwrotem: „**po art. X dodaje się art. Xa w brzmieniu ...**”.

Mikrokompozycja aktu prawnego

lit.

ust.

pkt

-

?

Mikrokompozycja aktu prawnego

- ✓ W obrębie artykułu (ustępu) zawierającego wyliczenie wyróżnia się dwie części: **wprowadzenie do wyliczenia** oraz **punkty**. Wyliczenie może kończyć się **częścią wspólną**, odnoszącą się do wszystkich punktów. Po części wspólnej nie dodaje się kolejnej samodzielnej myśli; w razie potrzeby formułuje się ją w kolejnym ustępie.
- ✓ W obrębie **punktów** można dokonać dalszego wyliczenia, wprowadzając **litery**.
- ✓ W obrębie **liter** można dokonać kolejnego wyliczenia, wprowadzając **tiret**.
- ✓ W obrębie **tiret** można dokonać kolejnego wyliczenia, wprowadzając **podwójne tiret**.

Część wspólna

Art. 16. Amortyzacji podlegają, z zastrzeżeniem art. 16c, nabyte nadające się do gospodarczego wykorzystania w dniu przyjęcia do używania:

- 1) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego,
- 2) spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- 3) prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej

- o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, wykorzystywane przez podatnika na potrzeby związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

§ 54. Podstawową jednostką redakcyjną ustawy jest artykuł.

§ 55. 1. Każdą **samodzielną myśl** ujmuje się **w odrębny artykuł**.

2. Artykuł powinien być w miarę możliwości jednozdaniowy.

3. Jeżeli samodzielną myśl wyraża zespół zdań, dokonuje się podziału artykułu na ustępy. W ustawie określonej jako "kodeks" ustępy oznaczają się paragrafami (§).

4. Podział artykułu na ustępy wprowadza się także w przypadku, gdy między zdaniami wyrażającymi samodzielne myśli występują powiązania treściowe, ale treść żadnego z nich nie jest na tyle istotna, aby wydzielić ją w odrębny artykuł.

Art. 79. § 1. W postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli:

- 1) nie ukończył 18 lat;
- 2) jest głuchy, niemy lub niewidomy;
- 3) zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego poczytalności;
- 4) nie włada językiem polskim.

§ 2. Oskarżony musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę.

~~Art. 80. Oskarżony musi mieć obrońcę również wtedy, gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę.~~

Jeden artykuł, paragraf – jedna myśl

Źle:

§ 6

1. Traci moc uchwała Rady Miejskiej z dnia 30 października 2008r. w sprawie opłaty od posiadania psów na 2009 rok.
2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Dobrze:

§ 6

Traci moc uchwała Rady Miejskiej z dnia 30 października 2008 r. w sprawie opłaty od posiadania psów na 2009 rok.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Mikrokompozycja aktu prawnego

- ✓ Wyliczenie w obrębie punktów (lityry) oznacza się małymi literami alfabetu łacińskiego, z wyłączeniem liter właściwych tylko językowi polskiemu (ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż), z nawiasem z prawej strony, z zachowaniem ciągłości alfabetycznej w obrębie punktu, a przy powoływaniu - skrótem „lit.” bez względu na liczbę i przypadek oraz literą alfabetu łacińskiego bez nawiasu. Każdą literę kończy się przecinkiem, a ostatnią średnikiem albo kropką, chyba że wyliczenie kończy się częścią wspólną odnoszącą się do wszystkich liter. W takim przypadku średnik albo kropkę stawia się po części wspólnej.

Mikrokompozycja aktu prawnego

- ✓ Gdy zabraknie liter, stosuje się oznaczenie najpierw dwuliterowe, a następnie wieloliterowe, dopisując do ostatniej litery alfabetu łacińskiego najpierw pierwszą, a następnie kolejne litery tego alfabetu [a), b)..... z), za), zb) ..... zz), zza), zzb) .....].
- ✓ Taka sytuacja **raczej nie wystąpi** jednak na gruncie uniwersyteckim.

Mikrokompozycja aktu prawnego

art. 1. ... .
ust. 1. ... .
pkt 1) ... ;
lit. a) ... ,
tiret - ... ,
podwójne tiret -- ... ,

- Co do zasady!
- W przypadku aktów prawa uniwersyteckiego zamiast artykułów posługujemy się paragrafami (§).

Podwójne taret

(...) ustalając w szczególności:

1) wysokość (...) nie była niższa:

a) od dnia 1 września 2001 r.:

- w grupie stanowisk profesorów od 294,3% kwoty bazowej, określanej w ustawie budżetowej na 2001 r., o ile:

-- są zatrudnieni na stanowisku,

-- nie przebywają na urlopie naukowym,

- w grupie stanowisk docentów (...) wykładowców od 173,1% kwoty bazowej, określanej w ustawie budżetowej na 2001 r.,

Mikrokompozycja aktu prawnego

- Przykład:
- § 35 ust. 1 Statutu UW
  1. W skład Senatu wchodzi:
    - 1) Rektor, jako przewodniczący;
    - 2) przedstawiciele:
      - a) profesorów i profesorów uczelni,
      - b) pozostałych pracowników Uniwersytetu,
      - c) studentów i doktorantów.

- ✓ § 57. 1. Artykuł oznacza się skrótem "art." i cyframi arabskimi z kropką, z zachowaniem ciągłości numeracji artykułów w obrębie całej ustawy, a przy powoływaniu - skrótem "art." bez względu na liczbę i przypadek oraz cyframi arabskimi bez kropki; w ustawie wprowadzającej ustawę określaną jako "kodeks" numer artykułu można oznaczyć cyframi rzymskimi.

- ✓ 2. Ustęp oznacza się cyfrą arabską z kropką bez nawiasu, z zachowaniem ciągłości numeracji w obrębie danego artykułu, a przy powoływaniu - skrótem "ust." bez względu na liczbę i przypadek oraz cyfrą arabską bez kropki.

- ✓ 3. Punkt oznacza się cyfrą arabską z nawiasem z prawej strony, z zachowaniem ciągłości numeracji w obrębie danego artykułu albo ustępu, a przy powoływaniu - skrótem "pkt" bez względu na liczbę i przypadek oraz cyfrą arabską bez nawiasu. Każdy punkt kończy się średnikiem, a ostatni kropką, chyba że wyliczenie kończy się częścią wspólną odnoszącą się do wszystkich punktów. W takim przypadku kropkę stawia się po części wspólnej.

Makrokompozycja aktu prawnego

- ✓ Dla osiągnięcia lepszej przejrzystości i czytelności tekstu pewne jego części (paragrafy), dotyczące wspólnej problematyki można grupować w odpowiednie jednostki systematyzacyjne
  - ✓ **Artykuły** grupuje się w **rozdziały**,
  - ✓ **rozdziały** grupuje się w **działy**,
  - ✓ a **działy** łączy się w **tytuły**.
- ✓ Czasami w dłuższych uniwersyteckich aktach prawnych przewiduje się pewną część zgodnie z problematyką, nie wskazując, jak taka jednostka systematyzacyjna się nazywa.

Definicje – w jakim celu się je stosuje?

Definicje legalne

- ✓ Definicje pojawiające się w aktach prawnych to definicje legalne.
- ✓ W ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się **definicję** danego określenia, jeżeli:
  - 1) dane określenie jest **wieloznaczne**;
  - 2) dane określenie jest **nieostre**, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości;
  - 3) znaczenie danego określenia **nie jest** powszechnie zrozumiałe;
  - 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia **nowego znaczenia** danego określenia.

Definicje legalne

✓ Przykład:

✓ § 2 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor UW z 2019 r. poz. 186)

✓ Użyte w Regulaminie określenia **oznaczają**:

1) **BON** – Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością;

2) **cykl dydaktyczny** – okres zaliczeniowy (rok akademicki lub semestr) obejmujący zajęcia dydaktyczne, sesję egzaminacyjną główną i sesję egzaminacyjną poprawkową;

3) **cykl kształcenia** – pełen okres studiów wyznaczony programem i planem studiów; (...)

Podstawowe zasady redakcji

Dlaczego redakcja tekstu jest taka ważna?

Redakcja tekstu

- ✓ W odniesieniu do pracy nad tekstem oznacza dokonanie poprawek stylistycznych i ujednoczenie tekstu pod względem edytorskim.
- ✓ Do zadań redaktora należy także sprawdzenie tekstu pod względem logicznej spójności i treści oraz zmiany jego struktury, jeśli jest taka potrzeba.
- ✓ Zasady redagowania tekstów dostępne są na stronie internetowej br.uw.edu.pl

Podział tekstu na akapity

Każdy tekst ma swoją strukturę. Teksty krótsze, np. pisma użytkowe, szkolne i publicystyczne, są podzielone **na akapity**. Akapit to zazwyczaj kilka do kilkunastu linijek tekstu, w których zawiera się kilka zdań. Wyrażają one pewną myśl, mówią o określonym problemie czy aspekcie sprawy.

Akapit zaczyna się **od nowego wersu** i **od wcięcia**. Rozpoczęcie od nowego wersu bez wcięcia jest stosowane niekiedy w pismach angielskojęzycznych, w Polsce jest nietypowe i rzadkie; ten typ akapitu, zwany blokowym, spotyka się np. w tekstach prawnych. Niekiedy akapit bez wcięcia jest też stosowany na początku rozdziału czy podrozdziału, jako pierwszy akapit; często towarzyszy mu ozdobna inicjalna litera lub inny element graficzny.

Podział tekstu na akapity jest **nieobowiązkowy**, ale bardzo **wskazany**. Nadaje mu porządek i przejrzystość, ułatwia odbiorcy zrozumienie myśli autora, autorowi zaś **zachowanie logiki wyvodu**. Na akapity powinien być podzielony nawet tekst krótkiego listu, podania czy upoważnienia.

Teksty długie, np. prace dyplomowe, są podzielone na rozdziały i podrozdziały, te ostatnie niekiedy także na punkty, podpunkty itd. Zestawione są one w spisie treści, w tekście pracy nowy rozdział zaczyna się z reguły na nowej stronie, tytuły rozdziałów i podrozdziałów są zapisane za pomocą innej wielkości czcionki.

Konsekwencja

- ✓ W wielu sytuacjach norma językowa pozostawia piszącemu swobodę w zakresie wyboru form. W tej sytuacji jest on jednak zobowiązany do zachowania konsekwencji: jeżeli już jedna z form zostanie wybrana, należy jej używać w całym tekście.

Przykłady:

- ✓ zapis dat,
- ✓ zapis skrótów,
- ✓ pisownia łączna i rozłączna imiastów,
- ✓ użycie imienia i nazwiska lub ich inicjałów.

Korekta tekstów

- ✓ Korekta tekstów to **sprawdzenie ich** pod względem poprawności językowej i zaznaczenie (poprawienie) błędów ortograficznych, interpunkcyjnych, gramatycznych i (rzadziej) stylistycznych.

Redakcja tekstów

- ✓ Słowo *redakcja* ma wiele znaczeń.
- ✓ W odniesieniu do pracy nad tekstem oznacza dokonanie poprawek stylistycznych i ujednoczenie tekstu pod względem edytorskim.
- ✓ Do zadań redaktora należy także sprawdzenie tekstu pod względem logicznej spójności i treści oraz zmiany jego struktury, jeśli jest taka potrzeba.

Do lewej, do prawej, justowanie, wyśrodkowanie

- ✓ W polskim edytorstwie tekst na stronie książki jest wyrównany do **lewej i prawej strony**, na stronie polskich czasopism wyrównanie dotyczy kolumn. Zazwyczaj wyrównuje się tekst także do lewej i prawej strony w rozmaitych pismach i drukach urzędowych, ten zwyczaj ma związek m.in. z tym, że w języku polskim dość łatwo jest przenosić wyrazy, co w połączeniu z możliwością rozciągania lub ściskania wersu w programach do łamania pozwala bez trudu uniknąć zbyt dużych odstępów między wyrazami.
- ✓ Tytuły na ogół podawane są na środku strony lub kolumny.

Zapis słów *kodeksi* *ustawa*

- ✓ W praktyce słowo *ustawa* jest zapisane wielką literą w tytule (też) ustawy, natomiast małą, gdy jest ona przywołana w tekście, np.
  - ✓ *Ustawa* o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- ✓ *Jeżeli rozporządzenie ma wydać minister, wskazuje się go jako ministra właściwego ds. określonych nazwą działu administracji rządowej, którym kieruje, ustaloną w art. 5 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej.*

Uchwała, zarządzenie i postanowienie – wybór właściwej formy aktu prawnego

- ✓ Uchwała – sposób komunikowania się ze światem przez podmioty zbiorowe (są **uchwały Senatu**, a **nie Rektora**)
  - ✓ Senat może podjąć uchwałę, gdy w danej sprawie ma kompetencję (§ 43 ust. 1 Statutu UW; zob. w szczególności pkt 17 „ wykonywanie innych zadań wskazanych w przepisach prawa oraz w postanowieniach Statutu”).
- ✓ Zarządzenie, postanowienia, czy obwieszczenia – wydają podmioty **jednoosobowe**
  - ✓ § 36 ust. 4 Statutu UW
„W celu wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, a także w sytuacjach przewidzianych w postanowieniach Statutu, Rektor może wydawać zarządzenia, postanowienia, obwieszczenia oraz inne akty prawne”.
  - ✓ Domniemanie konieczności posłużenia się zarządzeniem.

Odeśłania

- ✓ Jeżeli zachodzi potrzeba osiągnięcia skrótowności tekstu lub zapewnienia spójności regulowanych instytucji prawnych, w akcie normatywnym można posłużyć się **odeśłaniami**.
- ✓ Nie odsyła się do przepisów, które już zawierają odeśłania.
- ✓ Przykład dobrego odeśłania:

§ 18 ust. 2 Regulaminu Studiów

- ✓ Po ukończeniu studiów najlepsi absolwenci otrzymują dyplom z wyróżnieniem na zasadach ustalonych w § 52 ust. 4-5.

- § 156. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba osiągnięcia **skrótowości** tekstu lub zapewnienia spójności regulowanych instytucji prawnych, w akcie normatywnym można posłużyć się odesłaniami.
2. Jeżeli odesłanie stosuje się tylko ze względu na potrzebę osiągnięcia skrótowości tekstu, w przepisie odsyłającym **jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne, do których się odsyła.**
  3. Jeżeli odesłanie służy przede wszystkim zapewnieniu **spójności** regulowanych w tym akcie instytucji prawnych, w przepisie odsyłającym wskazuje się zakres spraw, dla których następuje odesłanie, oraz jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne, do których się odsyła.
  4. Jeżeli daną instytucję prawną reguluje się całościowo, a wyczerpujące wymienienie przepisów prawnych, do których się odsyła, nie jest możliwe, można wyjątkowo odesłać do przepisów określonych przedmiotowo, o ile przepisy te dadzą się w sposób niewątpliwy wydzielić spośród innych; przepis odsyłający formułuje się w postaci: **"Do .... (określenie instytucji) stosuje się odpowiednio przepisy o .... (przedmiotowe określenie przepisów)."**

Prawodawstwo uniwersyteckie w praktyce-zadanie

- ✓ Rektor Uniwersytetu Warszawskiego chce powołać Komisję ds. Legislacji na Uniwersytecie Warszawskim.
- ✓ W skład Komisji ma wchodzić pięć osób: prof. Jan Kowalski (WPiA), dr Zenon Nowak (WPolonistyki), dr Ewa Miara (BOK), prof. Józef Paragraf (BR) oraz Janina Artykuł (przewodnicząca Komisji WPiA).
- ✓ Proszę sporządzić projekt zarządzenia Rektora, który będzie zawierał informacje o utworzeniu tej Komisji, zakresie jej działania i będzie powoływał powyżej wymienione osoby do Komisji.
- ✓ A może coś jeszcze warto uwzględnić w tym zarządzeniu?
- ✓ Opisana sytuacja ma charakter hipotetyczny. Nie możemy jednak wykluczyć, że najlepsza propozycja zostanie przedstawiona JM Rektorowi z prośbą o podpis.

Zadanie c.d.

Proszę przygotować zmianę omawianego zarządzenia

- ✓ Dodać Marka Barańskiego z BSP
- ✓ Usunąć dr Ewę Miarę z BOK
- ✓ Dopisać sekretarza Komisji – dr Izabela Kucewicz
- ✓ Dodać przepis dotyczący obowiązku przygotowania raportu na zakończenie prac Komisji

Popraw błędy ☺

Zarządzenie REKTORA NR...
UNIwersytetu WarsZawskiego

w dniu 24 listopada 2023 roku

w sprawie wysokości świadczeń dla doktorantów w roku akademickim
2023/2024 (Monitor UW z 2023 r. poz. 432)

Na podstawie art. 281 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. — Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz § 7 ust. 1 pkt 2-3 i 5 Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego postanawia się, co następuje:

W roku akademickim 2023/2024 w przypadku świadczeń wypłacanych doktorantom — uczestnikom studiów doktoranckich — z Funduszu Stypendialnego ustala się, że:

- wysokość stypendium socjalnego jest uzależniona od dochodu na osobę w rodzinie i wynosi 1728 zł (kwota bazowa) minus dochód netto na osobę w rodzinie wyrażony w pełnych złotych, z tym że kwota najniższego stypendium socjalnego nie może być niższa niż 864 zł (wnioskodawca uzyskujący dochód netto na osobę w rodzinie od 864 zł do 1294 zł otrzymuje stypendium w wysokości 864 zł), a kwota najwyższego stypendium socjalnego nie może być wyższa niż 1728 zł.
- wysokość stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości wynosi 1728 zł (kwota bazowa) minus dochód netto na osobę w rodzinie wyrażony w pełnych złotych plus 540 zł, z tym że kwota najniższego stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości nie może być niższa niż 1404 zł, a kwota najwyższego stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości nie może być wyższa niż 2268 zł.

1) → wysokość stypendium dla osób niepełnosprawnych wynosi w zależności od stopnia niepełnosprawności:

1. → 864 zł w przypadku znacznego stopnia niepełnosprawności,
2. → 702 zł w przypadku umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
3. → 540 zł w przypadku lekkiego stopnia niepełnosprawności.

2) → maksymalna wysokość zapomogi wynosi 5500 zł.

§ 2

Postanowienie wchodzi w życie z dniem podpisania nie później niż w dniu 1 grudnia br.

Dziękuję
za
uwagę!